

Шелюк Юлія Святославівна, кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки, біоресурсів та збереження біорізноманіття Житомирського державного університету імені Івана Франка.

E-mail: shelyuk_yulya@ukr.net

Науковий напрям: різноманіття автотрофної компоненти різнотипних водних екосистем та розробка стратегії його збереження"

Мета роботи – розробка стратегії збереження біорізноманіття автотрофної компоненти різнотипних водних екосистем.

Здійснюється інвентаризація автотрофної компоненти понад 30 різнотипних водойм та водотоків Правобережної України природного та антропогенного походження (річок, водосховищ, ставків та бувших затоплених кар'єрів із видобутку корисних копалин), на основі чого формується електронна база даних, що включає структурно-функціональні показники розвитку водоростевих угруповань водних екосистем.

Оригінальними дослідженнями у досліджуваних річкових екосистемах виявлено понад тисячу видових та внутрішньовидових таксонів водоростей, із них більше половини – вперше. Знайдено нові для Українського Полісся таксони, які доповнюють дані щодо флори континентальних вод Європи.

Вперше досліджено особливості формування первинної продукції та деструкції органічної речовини низки водойм і водотоків, визначено роль їх автохтонної компоненти у самоочищенні води.

Отримані дані щодо первинної продукції та вмісту хлорофілу *a* водоростевих угруповань, їх таксономічного складу, екологічної та біогеографічної характеристики, частоти трапляння, чисельності, біомаси, домінантного комплексу, а також просторової динаміки та часового розподілу цих показників можуть слугувати науковою основою планування водогосподарських та природоохоронних заходів, рекомендацій щодо розвитку рибництва та рекреації водних екосистем, а також у перспективі можуть стати основою нової стратегії збереження біорізноманіття водойм як природного, так і антропогенного походження.

Подальшими дослідженнями планується зробити оцінку якості водного середовища різнотипних водойм Правобережної України за сапробіологічними характеристиками індикаторних видів фітопланктону. Встановити закономірності відгуку водоростевих угруповань водойм та водотоків на вплив природних та антропогенних чинників, що є підставою для використання біоіндикаційних можливостей альгофлори для оцінки якості водного середовища згідно Directive 2000/60/EC, прийняття управлінських рішень стосовно розробки та реалізації заходів, спрямованих на збереження та відтворення його біорізноманіття.

Перспективними є й дослідження водойм антропогенного походження. Актуальність даних досліджень обумовлена тим, що в Європі, в Україні зокрема, інтенсивно функціонують гірничодобувні галузі, ідеологія яких спрямована на отримання сировинних ресурсів, а відновленню (рекультивациі) порушених природних ландшафтів не приділяється необхідна увага. Відповідно, більшість новоутворених кар'єрів «покинуті» напризволяще, заповнюються водою, і на сьогодні це новий тип штучно створених водойм з інтенсивно протікаючими піонерними сукцесіями, які є маловивченими для водних екосистем.

На прикладі досліджуваних водойм антропогенного походження встановлено, що в штучно створених водоймах, які утворилися з кар'єрів по видобутку природних копалин, не залежно від їхнього типу, інтенсивно протікають піонерні сукцесії автотрофної ланки. Можна стверджувати, що сукцесії водоростевих угруповань є основою природного відновлення (рекультивациі) антропогенно порушеного довкілля в Українському Центральному Поліссі. Саме тому завданням подальших досліджень є й встановлення закономірностей піонерної сукцесії автотрофної ланки за різноманіттям фітопланктону водойм антропогенного походження.

За обраним напрямом наукового дослідження автором опубліковано понад 60 наукових праць, із них 7 публікацій, що входять у наукометричну базу SCOPUS. Автор отримала премію Академії Наук України для молодих вчених за цикл праць «Водоростеві угруповання басейну р. Тетерів» і премію Президента України для молодих вчених за роботу «Стратегія збереження біорізноманіття автотрофної компоненти річкових екосистем Полісся»